

Kuntoutuskummilasten tilanteesta lukuvuonna 2022-2023

Narda Ortila ja Sirkku Kivistö 5.2.2024

Psykologien Sosiaalinen Vastuu (PSV) toimii palestiinalaisen järjestön The National Institution of Social Care and Vocational Training (NISCVT)/ Beit Atfal Assumoud (BAS) -järjestön kumppanina sen mielenterveysohjelmassa. Ohjelma toteutuu viidessä perheneuvolassa eri puolilla Libanonia. Perheneuvolan tutkimuksissa osalle lapsista tehdään erityisopetussuunnitelma. Libanonissa UNRWAlla on rajoitetut mahdollisuudet järjestää tai kustantaa erityislapsille koulutusta ja kuntoutusta. Silloin kansalaisjärjestöjen kuten BASin työ on tervetullutta paikkaamaan palveluvajetta.

Lukuvuonna 2022 – 2023 76 lasta kävi erityiskoulua. Perheillä ei ole varaa maksaa korkeita koulumaksuja. Myös lääkkeet ovat kalliita ja koulukuljetusten hinta on noussut. BAS sai Suomesta kummisponsoreita 18 erityislapselle. PSV:n tavoin italialaisilla tukijoilla on 3 ja sveitsiläisillä 9 kuntoutuskummilasta. Vuosittain perheneuvoloiden sosiaalityöntekijät kirjoittavat kummeille raportit. Tämä yhteenveto on kirjoitettu 30 lapsen raporttien pohjalta. Lapsista palestiinalaisia on 26, syyrialaisia 4.

BAS kehittää mielenterveysohjelmaansa yhteisöperustaisen lähestymistavan mukaan ja raportissa tarkastellaan tuloksia tästä näkökulmasta.

Kaikilla kummilapsiohjelmaan päässeillä lapsilla oli joko kehitysvamma, oppimisvaikeuksia tai kognitiivisia haasteita. Autismikirjon diagnoosi oli kummilapsista 28 %:lla.

Erytisopetuskoulupaikkoja on BASin mielenterveysohjelma onnistunut saamaan eri puolilta Libanonia: Beirut 16, Saida 7, El-Buss 5, Beddawi 1, Nahr el-Bared 1. Libanonin talouskriisin seurauksena lukukausimaksut ovat kallistuneet ja maksu vaaditaan dollarin ja Libanonin punnan yhdistelmänä, esim. 750 USD + 15 miljoonaa Libanonin punttaa (n 165 USD).

Suurimmalle osalle koulut ovat pystyneet antamaan kuntouttavia palveluita erityisopetuksen lisäksi, mutta psykoterapiaan ei ole tarpeeksi mahdollisuuksia. Perheneuvoloista on tarvittu psykiatrin konsultaatiota 25 lapselle. Kodin ja koulujen yhteistyö on sujunut hyvin (39 %) tai erinomaisesti (61 %).

Erytislasten (n=30) koteihin sosiaalityöntekijät tekivät 181 kotikäyntiä. Joillekin perheille tapaaminen neuvolassa sopi paremmin, näitä tapaamisia oli 70. Jos lapsen vanhemmat eivät olleet lähihuoltajina, sosiaalityö piti yhteyttä isovanhempiin tai muihin huoltajiin. WhatsApp-

yhteydenpito mainitaan myös raporteissa usein. Yhteydenpito perheen ja perheneuvolan on ollut hyvää tai erinomaista (85 %).

BASin toimintakeskukset tarjoavat perheille monenlaisia palveluita. Kyselyssä on 10 vaihtoehtoa. Eniten osallistuttiin (39 maininnasta) vanhempien toimintaan (41 %) sekä kesä- ja kulttuuritoimintaan (39 %). Lisäksi mainittiin hammashuolto. Viisi lasta on myös sosiaalityön kummiohjelmassa perheen toimeentulovaikeuksien takia.

Monet vanhemmat ovat aktiivisia tiedon levittämisessä ja organisoivat henkilökunnan kanssa esim. autismipäivänä ulospäin suuntautuvia kampanjoita. Erityislapset osallistuvat näihin yleisön valistustapahtumiin vanhempiensa ja perheneuvoloiden henkilökunnan kanssa. Ulospäin suuntautuvalla toiminnalla on varmasti vaikutuksia erityislasten kotitilanteisiin, joista 76 %:n kohdalla nähdään hyvää muutosta.

Lopuksi: Yhteisöperustaisuus toteutuu erityislasten koulutushankkeessa monin tavoin. Sosiaalityöntekijöiden kotikäynnit ja perheiden tapaamiset neuvoloissa ovat yhteisöpainotetun työn perustaa. Erityislapsia ja heidän vanhempiaan on ohjattu käyttämään BAS-järjestön muitakin palveluja, jolloin lapset eivät toimi eristyneinä vain omassa ryhmässään. Valistustyössä esim. autismipäivänä 1.4. on lähdetty neuvolasta ulos kampanjoimaan ympäristössä. Yhteistyösuhteet perheen, perheneuvolan ja koulun välillä ovat hyviä. Kouluja joissa lapset olivat opissa oli 17, myös kaukaisemmillä seuduilla.

Kuntoutuskummilapsen kummilleen lähettämä joulukortti.